

**Uttalande från Skiftets pensionärsparlament 18-20 maj 2026 på Lemböte Lägersgård, Åland**

## **Äldre är en resurs - inte ett problem**

Pensionärsföreningarna i Åboland och på Åland samlades den 18-20 maj 2026 till Skiftets pensionärsparlament. Under tre dagar har vi lyssnat till forskare, experter, tjänstemän och förtroendevalda och fört djupgående samtal om vad det innebär att åldras i vår tid.

Det råder alltför ofta en felaktig bild av äldre i det offentliga samtalet. Åldrandet framställs som en börda och pensionärer som passiva mottagare av vård och omsorg. Den bilden stämmer inte. Den demografiska utvecklingen är inte ett problem - den är ett bevis på att vi lever längre, är friskare och mer aktiva än någon tidigare generation. Bland oss finns kompetens, erfarenhet och en vilja att vara med och forma framtiden.

### **1. Äldre har samma rättigheter som alla andra - utan undantag**

Rätten till självbestämmande, till delaktighet, till information och till livslångt lärande gäller alla, oavsett ålder. Ålderdom är ingen sjukdom och ingen anledning att fräntas inflytande över det egna livet. Vi kräver att beslutsfattare på alla nivåer gör konsekvensbedömningar på hur beslut påverkar äldre.

### **2. Digitaliseringen får inte skapa ett utanförskap bland äldre**

Många äldre lever i digitalt utanförskap. Det är ett problem som inte kan lösas genom att lägga ansvaret enbart på individen, på anhöriga eller på frivilligorganisationer. Vi uppmanar staten och kommunerna att säkerställa tillgängliga, trygga och språkligt begripliga tjänster för alla. Mänsklig kontakt får inte avvecklas i takt med digitaliseringen och analoga tjänster behövs fortsättningsvis.

### **3. Vård och omsorg ska utgå från den äldres livsberättelse**

Personcentrerad äldreomsorg handlar om att se hela människan. Det innebär att lyssna, att respektera vanor och önskemål samt att förstå att värdighet inte är en lyx utan en rättighet. Vi betonar att kompetens, etik och empati måste vara ledstjärnor i allt omsorgsarbete - också när ny teknik och AI introduceras.

### **4. Skärgårdsbornas rättigheter är en del av jämlikheten**

Att bo i skärgården innebär särskilda livsvillkor. Infrastruktur, service och tillgänglighet ser annorlunda ut än i städerna. Vi påminner beslutsfattarna att skärgårdsbon har samma rätt till trygghet, hälsa och delaktighet som alla andra. Det ska vara möjligt att bo i skärgården också som äldre.

**Vi vill med detta uttalande slå fast att äldre är en resurs i samhället och att våra rättigheter varken skall minska eller försvinna med åren.**

Vi har samlats till Skiftets pensionärsparlament för att dela kunskap, utmana fördomar och stärka varandra. Vi är eniga om att äldres rättigheter inte är förhandlingsbara. Äldre personer bär på decennier av erfarenhet och vi har fortfarande mycket att ge. Vi är många, vi är resursstarka och vi är redo att vara en del av lösningen.

*Kontakt för mer info:*

*Leif Holländer, Norra Ålands Pensionärer, tfn 0457 342 7134,*

*Christian Beijar, Mariehamns Pensionärsförening, tfn 040 552 5211*

*Margita Vainio, Svenska pensionärsförbundet i Åboland, tfn 040 551 4268,*